

Leerlingen werken wel voor aardige

Nederlandse leraren starten positief, maar gedurende het jaar verslechteren hun relaties met leerlingen. Dat werkt averechts op de motivatie van jongeren. Dat stelt onderwijskundige Ridwan Maulana die leraar-leerlingrelaties in Nederland en Indonesië vergeleek.

Misschien is het best logisch dat je als leraar aan het begin van het schooljaar je best doet om een goede band met je klas en alle individuele leerlingen op te bouwen. Je bent immers het hele jaar op elkaar aangewezen. Maar als je die moeite doet, waarom zou je de leraar-leerlingrelatie dan niet proberen op peil te houden. Want dat is wat onderwijskundige Ridwan Maulana in zijn proefschrift constateert: 'Gedurende het jaar wordt de relatie tussen leraren en leerlingen in het voortgezet onderwijs minder. Zijn leraren zich onvoldoende bewust van het belang van een goede relatie?'

Opvallend is dat de situatie in Nederland tegengesteld is aan die in Maulana's vaderland Indonesië. 'Aan het begin van het schooljaar is er een groot verschil in kwaliteit tussen leraar-leerlingrelaties in beide landen, maar door het jaar heen worden die in Indonesië steeds beter. En uiteindelijk zijn ze in Nederland en Indonesië min of meer op hetzelfde niveau.' Maulana zag Nederlandse leraren gedurende het jaar vaker straf geven of leerlingen uit de les sturen. 'Zo proberen ze het gedrag van hun leerlingen te controleren, maar het gaat ten koste van

Beeld Frits Dijcks

DATING

Op zoek naar een onderzoeker die uw school kan helpen of begeleiden?

Een bijzonder (onderzoeks)project in de aanbieding? Of wilt u meningen en ervaringen peilen? Didactief brengt de partijen samen. Stuur uw oproep naar redactie@didactief.nl o.v.v. Didactief Dating.

Gezocht

Menig leraar of schooldirecteur heeft goede ideeën over wat beter kan op school. Maar begin er maar eens aan! Het programma *Onderwijs Pioniers po* helpt je om die goede ideeën ook echt te realiseren. Met budget en met begeleiding. Kansje wagen? Alle leraren en/of schooldirecteuren van po-scholen kunnen tot 1 augustus 2012 hun globale idee via een formulier op de website www.onderwijspioniers.nl indienen. Uit alle inzendingen worden twintig initiatieven geselecteerd. Deze scholen ontvangen elk 5.000 euro om aan het

leraar

de onderlinge relatie en de motivatie van leerlingen.’ Als leraren daarentegen blijven werken aan een goede relatie, komt dat uiteindelijk de intrinsieke motivatie van leerlingen en daarmee hun leerresultaten ten goede. ‘Ik vermoed dat Nederlandse leraren zich onvoldoende bewust zijn van het belang van een goede relatie met hun leerlingen. Terwijl het heel makkelijk is om via een vragenlijst bijvoorbeeld eens in de drie maanden te kijken hoe de leerlingen die relatie ervaren. Ook zou het goed zijn als scholen door samen te werken met onderzoekers of via speciale coaches de kwaliteit van leraar-leerling relaties op het niveau proberen te houden, waarop ze elk schooljaar beginnen.’ / PZ

Ridwan Maulana, Teacher-student relationships during the first year of secondary education: Exploration of change and link with motivational outcomes in The Netherlands and Indonesia. Proefschrift Groningen, 2012

idee te werken en nemen deel aan vier Pioniersdagen. Bovendien kunnen ze gebruikmaken van een helpdesk voor praktische vragen. Een van de twintig maakt kans op de landelijke Pionierstrofee 2012/2013. Het programma vindt plaats tussen september 2012 en juni 2013. Alvorens je idee in te dienen kan de schoolleiding de organisatoren uitnodigen voor een oriënterende brainstormsessie met het onderwijsteam in mei, juni of juli. Mail dan naar po@onderwijspioniers.nl of bel met Anita Swart (CAOP), tel. 070-3765757.

Jongens

Er is momenteel veel zorg over de positie van jongens in het onderwijs (zie ook Kirschner pagina 39). Jongens zouden de afgelopen decennia ten opzichte van meisjes een achterstand hebben opgelopen in leerprestaties, deelname aan onderwijstypen en schoolloopbanen. Het is de vraag hoe dat komt en vooral wat er aan te doen is. Mogelijke verklaringen, aangedragen vanuit biologisch en cultureel-maatschappelijk perspectief, betreffen oorzaken die slechts in beperkte mate aangrijpingspunten bieden voor beïnvloeding door scholen. Twee scholen, waar de problematiek wordt herkend, willen samen met het Kohnstamm Instituut onderzoeken of en hoe differentiatie in de pedagogisch-didactische aanpak op de school jongens kan helpen. In het kwalitatieve onderzoek wordt de implementatie van de gekozen nieuwe aanpak geëvalueerd en worden de ervaren opbrengsten voor de school, voor docenten en voor de leerlingen (jongens én meisjes) beschreven. *Lessons learned* bieden mogelijk aanknopingspunten voor andere scholen die op zoek zijn naar een aanpak van het ‘jongensprobleem’ in de eigen context.

Projectleider: Irma Heemskerk, E.ibeemskerk@kohnstamm.uva.nl

Besturen vergeleken

Besturen hebben een belangrijke rol en verantwoordelijkheid gekregen in de kwaliteit van het onderwijs. Het blijkt voor besturen een knelpunt om hun bijdrage aan deze kwaliteit zichtbaar te maken. In het veld is behoefte aan praktische aanwijzingen voor hoe schoolbesturen dan wel het intern toezicht processen van sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden kunnen vormgeven. Het R&D-project *Besturen vergeleken* van KPC Groep richt zich op de kwaliteit van een bestuur in relatie tot de onderwijsresultaten van zijn scholen. Tevens wordt gekeken in hoeverre de praktische vormgeving van de code Goed bestuur verschillen in leerprestaties tussen scholen van verschillende besturen kan verklaren. Dit tweejarig onderzoek verzamelt ervaringen van po- en vo-besturen met een hoog of laag presterende school (op basis van inspectierapporten). De centrale vraag is hoe de vormgeving van het bestuur en het intern toezicht de leeropbrengsten van de leerlingen positief beïnvloedt. Dit project moet uitmonden in praktische handvatten voor bestuur en intern toezicht.

Meer informatie: Marieke Donker, m.donker@kpcgroep.nl, Suzanne Beek, s.beek@kpcgroep.nl of Marjan Vermeulen, m.vermeulen@kpcgroep.nl

Cyberpesten

Er zijn diverse websites en lesmaterialen ter preventie van cyberpesten, maar het effect daarvan is nog nooit met onderzoek aangetoond. De faculteit Psychologie van de Open Universiteit wil in samenwerking met mentoren van vo-scholen daarom de effectiviteit testen van een online advies op maat voor kinderen die slachtoffer zijn (geweest) van cyberpesten. Het project is bedoeld voor vmbo-leerlingen tussen de 13 en 15. Via mentoren uit de onderbouw worden slachtoffers van cyberpesten geselecteerd om deel te nemen aan het project. Deze jongeren krijgen op basis van een door hen ingevulde online vragenlijst een advies op maat. Als uit het onderzoek blijkt dat het online advies op maat effectief is, wordt het via het Pestweb aan alle jongeren gratis aangeboden. De onderzoekers zijn nog op zoek naar scholen (mentoren) die mee willen werken om jongeren te vinden.

Voor aanmelding en meer informatie: Trijntje Völlink, trijntje.vollink@ou.nl of Francine Debue, francine.debue@ou.nl